VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2020/465

z 30. marca 2020

o núdzových opatreniach na podporu organizácií výrobcov produkujúcich ovocie a zeleninu v talianskych regiónoch Emilia Romagna, Veneto, Trentino Alto-Adige, Lombardia, Piemonte a Friuli Venezia Giulia s ohľadom na škody, ktoré na ich produkcii spôsobila bzdocha *Halyomorpha halys*

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 221 ods. 1,

keďže:

(1) Bzdocha *Halyomorpha halys* je hmyz pochádzajúci z Ázie, ktorý sa náhodne – prostredníctvom medzinárodného obchodu – zavliekol na územie Únie, najmä do regiónov na severe Talianska, konkrétne Emilia Romagna, Veneto, Trentino Alto-Adige, Lombardia, Piemonte a Friuli Venezia Giulia (ďalej len „postihnuté regióny“).

(2) V roku 2019 bzdocha *Halyomorpha halys* spôsobila vážne škody na produkcii ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch, keď napadla hrušky, broskyne a nektárinky, jablká, kivi, čerešne a marhule. Škody na ovocí a zelenine majú za následok, že tieto produkty nie sú použiteľné ani na konzumáciu ani na spracovanie. Straty, ktoré pestovateľom ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch predmetný druh bzdochy spôsobil, sa len za rok 2019 odhadujú na 500 miliónov EUR. Mnohé organizácie výrobcov v postihnutých regiónoch stratili v roku 2019 v dôsledku napadnutia bzdochou veľkú časť svojej úrody ovocia a zeleniny alebo dokonca celú úrodu.

(3) Bzdocha *Halyomorpha halys* aktuálne nespĺňa kritériá na to, aby sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 ([2]) zaradila medzi karanténnych škodcov Únie, a na úrovni Únie nie je možné prijať žiadne opatrenia na jej eradikáciu. Preto talianske orgány v tejto fáze nemôžu prijať žiadne primerané ochranné rastlinolekárske opatrenia.

(4) Navyše sú v súčasnosti dostupné len obmedzené nástroje ochrany rastlín na účinný boj proti bzdoche *Halyomorpha halys*. Osy druhov *Trissolcus japonicus* a *Trissolcus mitsukurii* boli v Taliansku v rámci alternatívneho opatrenia biologickej kontroly schválené ako antagonistický hmyz len nedávno a v súčasnosti nie je jasné, či je táto metóda biologickej kontroly daného druhu bzdochy účinná.

([1]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 z 26. októbra 2016 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES (Ú. v. EÚ L 317, 23.11.2016, s. 4).

(5) Organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch začali vykonávať preventívne opatrenia (napr. inštalácia protihmyzových sietí a pascí), aby zabránili škodám na svojich plodinách. Daným organizáciám výrobcov vznikli napriek ich úsiliu jednak vysoké náklady na preventívne opatrenia a jednak súčasne straty na produkcii s citeľným negatívnym vplyvom na hodnotu ich predávanej produkcie. To sa odráža na finančnej stabilite organizácií výrobcov a ich schopnosti vykonávať operačné programy v nasledujúcich rokoch a zavádzať opatrenia a kroky zamerané na boj proti napadnutiu škodcami. Navyše zníženie hodnoty predávanej produkcie sťažuje organizáciám výrobcov prístup k finančnej pomoci Únie v sektore ovocia a zeleniny. Takisto by mohlo viesť k strate uznania organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch v prípadoch, keď hodnota ich predávanej produkcie klesne pod minimálnu zákonnú hraničnú hodnotu.

(6) Komplexnosť situácie v postihnutých regiónoch vyplývajúca zo škôd na produkcii ovocia a zeleniny, značných strát príjmu a finančnej nestability organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch, ako aj neschopnosti pokračovať v efektívnom vykonávaní operačných programov predstavuje konkrétny problém v zmysle článku 221 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. Tento konkrétny problém sa nedá riešiť opatreniami podľa článku 219 alebo 220 uvedeného nariadenia, pretože nie je spojený s existujúcim alebo aktuálne hroziacim narušením trhu. Nie je spojený ani s opatreniami na zabránenie rozšírenia chorôb zvierat alebo so stratou dôvery spotrebiteľov v dôsledku ohrozenia verejného zdravia alebo zdravia zvierat alebo rastlín.

(7) Na vyriešenie konkrétneho problému v postihnutých regiónoch sú preto potrebné núdzové opatrenia na zlepšenie prístupu k vzájomným fondom a zvýšenie stropov finančnej pomoci Únie pre organizácie výrobcov v postihnutých regiónoch. Takýmito opatreniami sa zabezpečí finančná stabilita a zvýši odolnosť a schopnosť organizácií výrobcov v postihnutých regiónoch vysporiadať sa so škodami spôsobenými bzdochou *Halyomorpha halys* a vykonávať ďalšie opatrenia súvisiace s predchádzaním krízam a krízovým riadením situácii v tomto ohľade.

(8) Organizácie výrobcov v postihnutých regiónoch využívajú vzájomné fondy ako opatrenie na predchádzanie krízam a krízové riadenie, aby zmiernili škody spôsobené na ich ovocí a zelenine, ako aj straty príjmu. Preto by sa prístup organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny k vzájomným fondom v postihnutých regiónoch mal zlepšiť. V súčasnosti sa finančná pomoc Únie vzťahuje len na administratívne náklady pri vytváraní vzájomného fondu a dopĺňaní jeho zdrojov po vyplatení kompenzácie členom-výrobcom, ktorí zaznamenajú výrazný pokles príjmov v dôsledku nepriaznivých trhových podmienok. V záujme riešenia škôd spôsobených bzdochou *Halyomorpha halys* v postihnutých regiónoch by sa finančná pomoc Únie mala vzťahovať aj na počiatočný kapitál vzájomného fondu. Takto poskytnutá finančná pomoc Únie na počiatočný kapitál vzájomného fondu by však mala byť určená na kompenzáciu strát príjmu, ktoré členovia-výrobcovia zaznamenali v dôsledku škôd spôsobených bzdochou *Halyomorpha halys*.

(9) Súčasný 4,6 % strop finančnej pomoci Únie určenej na krízové a prevenčné opatrenia v rámci operačných programov organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch v súlade s článkom 34 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 by sa mal zvýšiť o 0,4 % hodnoty predávanej produkcie na 5 % hodnoty predávanej produkcie, aby sa zlepšil prístup predmetných organizácií výrobcov k vzájomným fondom a iným krízovým a prevenčným opatreniam a posilnila ich finančná stabilita. Združení organizácií výrobcov sa tento konkrétny problém netýka, a preto nie je potrebné zvýšiť strop stanovený v článku 34 ods. 2 treťom pododseku nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.

(10) V dôsledku zvýšenia 4,6 % stropu o 0,4 % by sa strop Únie na krízové a preventívne opatrenia mal zvýšiť na 0,9 % hodnoty predávanej produkcie dotknutých organizácií výrobcov, namiesto súčasných 0,5 % hodnoty predávanej produkcie stanovených v článku 34 ods. 2 druhom pododseku nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. Uvedené zvýšenie hodnoty predávanej produkcie o 0,4 % by sa malo využiť na opatrenia na boj proti bzdoche *Halyomorpha halys*. Takýto krok je potrebný na posilnenie finančnej stability organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch, zvýšenie ich odolnosti a zlepšenie ich schopnosti vykonávať schválené operačné programy v nasledujúcich rokoch.

(11) Vzhľadom na finančnú nestabilitu organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny v postihnutých regiónoch a na potrebu vykonať dodatočné opatrenia na boj proti bzdoche *Halyomorpha halys* by sa 50 % hraničná hodnota finančnej pomoci Únie uvedená v článku 34 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 mala zvýšiť na 60 % pri všetkých opatreniach v operačných programoch zameraných na boj proti danému druhu bzdochy v postihnutých regiónoch.

(12) Vzhľadom na vykonávanie operačných programov podľa kalendárnych rokov a na skutočnosť, že výpočet hodnoty predávanej produkcie, podľa ktorého sa určuje výška finančnej pomoci Únie, je založený na predchádzajúcom kalendárnom roku, by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

(13) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať od 1. januára 2020. Je to potrebné vzhľadom na skutočnosť, že núdzové opatrenia sa týkajú úrovne a rozsahu finančnej pomoci Únie pre organizácie výrobcov postihnuté škodami na ovocí a zelenine spôsobenými bzdochou *Halyomorpha halys*. Dané organizácie výrobcov musia začať uplatňovať predmetné opatrenia vo svojich operačných programoch od januára 2020, aby mohli urýchlene riešiť škody na svojom ovocí a zelenine spôsobené bzdochou *Halyomorpha halys* a zabezpečiť kontinuitu svojich operačných programov, ako aj svoju hospodársku stabilitu a životaschopnosť už v roku 2020.

(14) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov a záhradnícke produkty,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

Toto nariadenie sa vzťahuje na uznané organizácie výrobcov pôsobiace v talianskych regiónoch Emilia Romagna, Veneto, Trentino Alto-Adige, Lombardia, Piemonte a Friuli Venezia Giulia, ktorých produkcia ovocia a zeleniny v roku 2019 bola postihnutá bzdochou *Halyomorpha halys*.

Článok 2

Núdzové opatrenia na riešenie konkrétneho problému organizácií výrobcov v postihnutých regiónoch

1. Finančná pomoc Únie plynúca do vzájomných fondov uvedených v článku 33 ods. 3 písm. d) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa vzťahuje aj na podporu počiatočného kapitálu vzájomných fondov. Je určená pre členov-výrobcov ako kompenzácia strát príjmu v dôsledku škôd spôsobených na produkcii ovocia a zeleniny bzdochou *Halyomorpha halys* v regiónoch uvedených v článku 1.

2. Strop 4,6 % hodnoty predávanej produkcie uvedený v článku 34 ods. 2 druhom pododseku nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa zvýši o 0,4 % a suma zodpovedajúca týmto dodatočným 0,4 % sa využije na opatrenia súvisiace s predchádzaním krízam a krízovým riadením zamerané na riešenie škôd spôsobených bzdochou *Halyomorpha halys* v regiónoch uvedených v článku 1.

3. Na žiadosť organizácií výrobcov sa 50 % hraničná hodnota finančnej pomoci Únie uvedená v článku 34 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 zvyšuje na 60 % pri všetkých opatreniach zameraných na boj proti bzdoche *Halyomorpha halys* v rámci operačných programov organizácií výrobcov pôsobiacich v regiónoch uvedených v článku 1.

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti a dátum uplatňovania

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 30. marca 2020

Za Komisiu
Predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN